

Viļakas novada bibliotēkas Krājuma attīstības koncepcija

Viļakas novada bibliotēkas Krājuma attīstības koncepcija izstrādāta, pamatojoties uz bibliotēku darbu reglamentējošiem dokumentiem:

- Bibliotēku likums,
- LR MK noteikumi Nr.317. "Nacionālā bibliotēku krājuma noteikumi",
- LR MK noteikumi Nr.415 „Bibliotēku darbībai nepieciešamā finansējuma normatīvi”,
- Krājuma veidošanas vadlīnijas Latvijas bibliotēkām.

Bibliotēkas grāmatu komplektēšanas galvenais uzdevums ir veidot kvalitatīvu, lietotāju pieprasītu krājumu, kurš nodrošinātu Viļakas novada iedzīvotājiem piekļuvi informācijai gan drukātā, gan elektroniskā formātā, veicinātu izglītības iespējas, konkurētspēju darba tirgū un saturīgu brīvā laika pavadīšanu. Bibliotēkas krājumam jāatbilst vietējās sabiedrības interesēm un vajadzībām.

Prioritātes krājuma komplektēšanā: uzziņu resursi, literatūra bērniem un jauniešiem, literatūra studiju atbalstam, lietotāju pieprasītā daiļliteratūra, oriģinālliteratūra.

Krājuma komplektēšanas politika ietver krājuma profila analīzi – krājuma raksturojums pēc iespieddarbu un citu dokumentu satura, veidiem, izdošanas laika, valodas, vērtības u.c. specifiskiem aspektiem. Profilu nosaka bibliotēkas uzdevumi un lasītāju pieprasījumi.

Krājuma komplektēšana ir katras bibliotēkas pamatpakalpojums, un no tā ir atkarīgi pārējie bibliotēkas pakalpojumi.

Krājuma komplektēšanas pamatprincipi:

- mūsdienīgu informācijas iespēju pieejamības garantēšana ikvienam iedzīvotājam, neatkarīgi no viņu dzīvesvietas vai materiālā nodrošinājuma;
- kvalitāte – bibliotēkas krājuma veidošana atbilstoši teritorijas attīstības interesēm, dāvinājumu izvērtēšana kā saturiskā, tā skaitliskā ziņā;
- aktualitāte – regulāra krājuma papildināšana ar jaunākajiem valstī iznākušajiem izdevumiem iespējami atbilstoši lietotāju pieprasījumam, to regulāri attīrot no novecojušiem un maz izmantotiem iespieddarbiem u.c. dokumentiem;
- piekļuve informācijai gan drukātā, gan elektroniskā formātā;
- mūžizglītības atbalstīšana;
- kultūras mantojuma un novadpētniecības krājuma saglabāšana;
- lietderīga brīvā laika pavadīšana.

Krājuma komplektēšanas noteicošie faktori:

- lietotāju pieprasījums,
- finanšu līdzekļi,

Krājuma komplektēšanas veidi:

- kārtējā jaunieguvumu komplektēšana,
- retrospektīvā komplektēšana, reģistrējot un izvērtējot lasītāju pieprasījumu,
- rekonplektēšana - regulāra un sistemātiska krājuma attīrīšana no saturā novecojušiem, nolietotiem, nepieprasītiem izdevumiem.

Krājumā nekomplektē:

- literatūru par vardarbību, pornogrāfiju, melno maģiju, rasistisku un naidu kurinošu literatūru;
- pamatskolas un vidusskolas mācību grāmatas;
- īslaicīgas nozīmes literatūru (reklāmas bukletus, partiju programmas).

Padziļināti komplektē nozaru krājumus :

- pedagogijā;
- psiholoģijā;
- socioloģijā;
- ekonomikā.

Bibliotēkā veido speciālu krājumu - novadpētniecības dokumentu fondu, kurā tiek vākti materiāli par Viļaku, Viļakas novadu un Latgali.

Prioritātes krājuma komplektēšanā:

- uzziņu literatūra;
- oriģinālliteratūra;
- literatūra bērniem un jauniešiem;
- literatūra studiju atbalstam;
- lietotāju pieprasītā daiļliteratūra.

Literatūras atlasē kritēriji:

- atbilstība lietotāju vajadzībām un interesēm;
- izdevumu kvalitāte;
- pieprasījums;
- cena.

Valodu aptvērums:

Krājums pārsvarā tiek komplektēts latviešu valodā, vienā eksemplārā. Aptuveni 87 % no krājuma apjoma ir latviešu valodā.

Krājuma komplektēšanas avoti:

- pirkumi – grāmattirgotāji I/K Virja, *Janus*;
- grāmatveikals Zvaigzne ABC (atlaižu akciju laikā);
- dalība projektos – VKKF projekti, LNB projekti;
- dāvinājumi - privātpersonu, iestāžu un organizāciju dāvinājumi;
- periodisko izdevumu abonēšana.

Dāvinājumu pieņemšanas kritēriji:

- aktualitāte – paaugstināta pieprasījuma literatūra;
- izdošanas gads – pēdējie 5 gadi, ja izdevums nav krājumā;
- valoda - latviešu, latgaliešu, svešvalodās;
- izdevuma nolietojuma pakāpe – mazlietots;
- bibliotēkai ir tiesības saņemtos dāvinājumus dāvināt tālāk citām iestādēm un apmeklētājiem.

Seriālizdevumu glabāšana:

- laikraksti – 3 gadi;
- žurnāli – 5 gadi;
- reģionālie laikraksti - bez laika ierobežojuma;
- vēsturiski nozīmīgi, pēc satura vērtīgi, novadpētniecības izdevumi - bez laika ierobežojuma.

Krājuma rekonstruēšanas (norakstīšanas) iemesli:

- dubleti;
- fiziski nolietotie iespaiddarbi;
- novecojuši pēc satura;
- izdevumi nav atgūstami lietotāju vainas dēļ;
- iespaiddarbi u.c. dokumenti, kas pazuduši brīvpieejas apstākļos (līdz 0,3% no bibliotēkas krājuma vērtības);
- iespaiddarbi, kas nodoti citām bibliotēkām.